X. évfolyam. Arad, 1895. December 14. Szombat. 287-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG: Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint. Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 hóra 1 frt 30 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL: ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)
Telefon-szám: 151.

Meghivó.

Van szerencsénk az *aradmegyei szabadelvü párt* tagjait felkérni, miszerint f. hó 15-én vasárnap délután 3 órakor Aradon a Krispin-féle teremben megtartandó alakuló közgyülésre megjelenni szivéskedjenek.

Br. BOHUS ISTVÁN.
VÁSÁRHELYI BÉLA.

A társadalmi erőszak.

Arad, december 13.

Az *Apponyi* párt Girálton csúfos vereséget szenvedett. A pártok és szavazók számaránya jóval a választások előtt meg volt állapitva, és a két tábor beavatottabb emberei előtt nem volt kétséges a küzdelem kimenetele. A vereség roppant csapás az épen erőgyüjtés munkáját végző, szervezkedő nemzeti pártra nézve. Nagy reményeket füzött e kerülethez, s minden erejét ide konczentrálta; ott voltak parlamenti vezérférfiai közül *Hódossy*, *Bujanovich*, *Hock*, *Bánó* s a *Bornemiszák*; teljes erejével segitségére sietett idősebb testvérének a fiatalabb, de agilisabb *néppárt* is, és mivel a kerületbeli hazafias papok átallottak a kortes üzelmekbe bele menni, a szomszéd megyékből sereglettek oda a néppárti heczczkáplánok . . . de hát mindez nem használt semmit. Az ujdonsült kassai programm elixirje kontár lötyedéknek bizonyult s nem ébresztette életre a haldokló pártot, melyet vezérének örökös köpenyforgatása végképen lehetetlenné tett a magyar közvélemény előtt.

Lesujtó kilátások ezek a hadsereg nélküli vezérekre, kik e legujabb s legnagyobb vállalkozásuk balsikerében látják jövendő sorsukat megpecsételve. Hiszen az év folyamán végbe ment oly sok idő közi választás közül ez az egyetlen egy volt az, melyben annyira birtak vergődni, hogy egyáltalában jelöltet tudtak állitani s még itt is csufos kudarczot vallottak; a bonyhádit nem is emlitve, mert hiszen ott az ő agyafurt sajtó-daliájuk, a *Kaas* Ivor báró, tulajdonképen a néppártnak volt a jelöltje.

Oly annyira fáj nekik a kudarcz, hogy elhatározták, miszerint boszulatlanul hagyni nem fogják. Hogy miben fog állani az a boszu, azt egy ellenzéki ujság mai számából tudhatja meg a világ. Azt irja ugyanis ez a lap, hogy »a kormány párt erőszakoskodása annyira felbőszitette *Sennyei* pártját, hogy ez elhatározta, hogy a politikai erőszakra *társadalmi erőszakkal fog felelni.*«

Ah, ez Ő, ez az Apponyi szelleme a maga hamisitatlan valóságában, a mint áthatja követőinek lelkét, gondolkozását, egész lényét! Itt van ugyanannak az Apponyinak a keze, a ki azt mondotta magáról a képviselőház nyilt ülésében, hogy csak ki kell ezt a kezét nyujtania és lángba borul az ország társadalma. Álnok módon ő akkor is csak eshetőleg bekövetkezhető fenyegetődzésül mondotta azt, a mit már régen praktizált. Régen kinyujtotta ő már azt a békezavaró, társadalombontó kezet a nemzettest fölé, épen ugy, mint a hogyan most a felsővidéki dsentrik közé tólja, de nyilvánvalólag tul becsülte erejét, midőn azt hitte és hirdette, hogy avval az egész országot fölforgatja. Nem, nem, ehhez nincs meg neki az ereje abban a mértékben, a milyenben az akarata megvolna hozzá; de annyi bizonyos, és annyit mi itt Aradmegyében is tapasztalunk, hogy a hol egy pár követőre szert tud tenni, ott barátok, rokonok közé be viszi a társadalmi gyülölködést; ott megbontja az irányadó, a vezérlő intelligenczia egyetértését; szóval azon a helyen, a hol az Ő keze szánt, kinem virul többé a béke olajága. — Az ő emberei szórták bele a gazdasági egyletekbe a politikai gyülölködés átkos magvait: az ő emberei gyalázzák a közgazdasági élet uttörőit rebach-lovagoknak, tantiem hajhászóknak s inditanak mozgalmat az irányban, hogy a parlamentből számüzettessenek, az ő befolyása alatt álló mágnások vonulnak duzzogva vissza a nemzet ezredéves ünnepében való részvételtől; szóval, mindenütt, hol rá lehet mutatni, e rejtélyes ember befolyására, mindenütt felüti fejét a visszavonás, a bomlás, a gyülölet, a *társadalmi erőszak.*

Különös egy tüneménye ő a jellem negativitásának! Mintha az indiai mythosz romboló istenének, a *Sivá*-nak volna legsajátabb, legközvetlenebb emanacziója!

Teljes életében nem produkált annyi pozitivumot, a mennyit egy szegény dijnok akár mint tisztviselő, akár mint ember, felmutat, de rontott annyit a nemzeti közélet egységében, productivitásában, a mennyit az ország legjobbjai csak hosszu időn át orvosolhatnak.

Egyelőre elvárjuk, hogy hát hogyan is

Az „Aradi Közlöny" tárczája.

Egy vasuti kaland.

Nordau Miksától. Forditotta: Aszódi Adolf.

A vendéglő ablakai nyitva voltak, s az üde tavaszi levegő fojtó dohányfüsttel vegyült össze. A szép éj és a tele hold azonban nem birta a mi társaságunkat, mely minden este összejött egy meghatározott asztal mellett, költői elmélkedésekre. A társaság, melyhez magam is tartoztam legnagyobbrészt igen tiszteletre méltó polgárokból állott, kiknek sokkal több érzékük volt a fényes gázvilágitás iránt, mintsem a szürke holdfény iránt és sokkal jobban tudták becsülni egy jó vacsora előnyeit, mint a legszebb tavaszi éj varázsát. Társalgásunk tárgyát prózai pletyka képezte, mely csakhamar politizálásba csapott át és okoskodásokba a kormány, a szinházak, a magas adók és más ily szellemes dolgok fel tt. Eszmekapcsolatnál fogva, melyre most már nem tudok visszaemlékezni, az a kérdés került szőnyegre, vajjon lehetséges-e az, hogy egy ember erős kedélyrázkódtatások által hirtelen megőszüljön. A társaság egy része gyönge kételylyel viseltetett a tény lehetőségével szemben, mig mások maróan kigunyolják azokat, kik ily dajkamesékben hinni elég gyermekesek.

Amint a beszélgetés e tárgy felett a legélénkebben folyt, egy férfi közeledett hozzánk egy szomszéd asztaltól, kiről eddig nem vettünk tudomást. Igen magas volt. Értelmes és határozottságról tanuskodó vonásait szellemessé tették nagy, kék szemei. Legfeltünőbb volt azonban hófehér haja és őszszakála, melyek egy oly arczot öveztek, mely legfeljebb harminez éves korra engedett következtetni. „Bocsánatot kérek uraim ha esetleg tolakodnám", ezen szavakkal fordult felénk udvarias üdvözlés után: Önök oly tárgyról beszélnek, mely engem rendkivül érdekel. En élő bizonysága vagyok annak, hogy egy rendkivül erős kedélymozgalom csakugyan gyakorolhatja az emberre azon pyhisikai befolyást, amelyet önök mindannyian kétségbe vonnak. Szavai bennünk a legélénkebb érdeklődést keltették föl. Helyet adtunk neki az asztalunknál, s kértük, beszélje el nekünk megőszülésének történetét. Az idegen ur udvariasan eleget tett kérésünknek, miközben a következőket mondotta el:

Ha önök foglalkoztak valaha amerikai viszonyokkal, akkor e név „Auburn" nem ismeretlen önök előtt. Körülbelül ugyanazt jelenti az Egyesült Allamokban, amit Illava Magyarországban és Spielberg Ausztriában.

Ne képzeljenek „Auburn" alatt egy komor nagy börtönt.

Inkább egy coloniáját a bünösöknek, a nyomorultaknak egy metropolisát. Magas falakon belül kis épületek vannak elszórva, melyekben foglyok czellái, felügyelői lakások, korházak, kaszárnyák és műhelyek vannak. Mindez barátságtalan komor, csak itt-ott van egy-egy fasor, vagy gyepes tér.

Tanulmányaim befejezte után Hamburgból, szülővárosomból Amerikába vetett a sors, és csakhamar fogházorvos lettem „Auburn"-ben, amely New-York államban fekszik.

A börtönnek egy jelentékeny része volt felügyeletem alatt, hol a legelvetemültebb gonosztevők voltak. Ketten ezek közül, kik élethosszigiani fogságra voltak elitélve, igen ügyesen kivitt szökési kisérletek miatt szigorubb felügyelet alatt állottak. Engem különös gyülöletükkel tiszteltek meg, mert ruhájukba bevarrva egy izben szökésük előmozditására igen alkalmas szerszámokat találtam. A két gazembert elválasztották egymástól és nehéz láncokat raktak rájuk s mégis n hány nap mulva az egyik, majd pedig a másik is súlyos láncaikkal együtt megszöktek. Ennek a nagy feltünést keltett esetnek már tizennégy napja lehetett, midőn nekem magánügyemben egy szomszéd helységbe kellett lovagolnom.

Dél volt, midőn a kitüzött helyre megérkeztem. Elragadtatva szemléltem a pompás vidéket, mely szemeim előtt feltárult. A gyönyörü Cajuga-tó terült el előttem fenséges szépségében. A tó felett, egy óriási nagy fahidon haladt át a Buffals vasut, egyike a legmeredekebb amerikai vasutaknak.

Ügyemet a faluban csakhamar elvégeztem s hazafelé vettem utamat. Ismerik önök egy nyári esti lovaglás kellemességeit? Cajugabridgét, a kisfalut óriási tölgyfaerdők vet-

fog kinézni az a *társadalmi erőszak*, a melyet a girálti vereség után az Apponyista dsentri inszczenálni fog; ebből majd himet varrhatunk magunknak a felől, hogy miként *folytatódik* nálunk is az *Apponyi* Albert gróf legfőbb protektorátusa alatt szerencsésen felgyomosodott »*társadalmi erőszak.*«

BELFÖLD.

A horvát országgyülésből. Zágrábból távirják: A horvát országgyülés tegnapi ülésén Stankovics osztályfőnök elfogadásra ajánlja a mezőgazdasági statisztikáról szóló törvényjavaslatot. Frank az ellenzék nevében kijelenti, hogy nem fogadja el a törvényjavaslatot, mivel az Magyarország kezdeményezéséből indult ki. Magyarország költségeit fedezi és mivel az sértés a horvát nemzetre, melynek elégtelen a jövedelme; végül mivel a törvényjavaslat Horvátországot és Magyarországot egyszegesnek tünteti ki. Stankovics osztályfőnök és az előadó megczáfolják Frank fejtegetéseit, mire a törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául elfogadták. Ép ugy a kérvényi bizottság jelentését, melynek tárgyalása folyamán Joannovits követelte, hogy a czyrill irás és a szerb nemzeti zászló törvénybe igtattassék. Baujavics, a hidvámnak a volt határőrvidéken való megszüntetését követeli és élesen megtámadja a közös kormányt. A legközelebbi ülés ma lesz.

—

A vitás tengerszem. A galiczíai néppárt elhatározta, hogy a tengerszem ügyében nyilt levelet intéz a magyar néphez. Az emlékirat arra figyelmezteti a magyarokat, hogy e két nemzet történetében mennyi közösség van s óhajtja, hogy egy pártatlan főur utaszék oda és döntse el az ügyet.

A néppárt nagygyülése Győrött.

— december 13.

A méltóságos gróf urak szervezte néppárt derüre-borura tartja az ugynevezett nagygyüléseket, amelyeknek két utolsója Kecskeméten és Győrött ment végbe. Kecskeméten igen egyszerü volt a dolog, mert két grófon kivül alig akadt kaputrokkos ember, ellentétben Győrrel, ahol a gyülés fényét Zalka püspök is emelte egész káptalanjának fölvonulása mellett.

A nagygyülés a Lloyd nagytermében játszódott le s nem is annyira komikus, mint inkább elszomoritó látványt nyujtott. A jelenlevők száma körülbelől négyszázra rugott és subát viselt. Szegény földmives emberek voltak, akiket a papok hajtottak oda s akik a grófok és a nagy urak beszédjéből mitsem értettek meg. Nézték a termet, a király arczképét s azután, mikor ebbe belefáradtak, bambán bámultak maguk elé. E subás atyafiakon kivül ott volt még a rendőrség, néhány kasznár s tiz-tizenöt kiváncsi uriember, a liberális táborból.

A karzaton olvasókat forgató nénikék jelentek meg s erősen bobiskoltak a nagyszabásu beszédek ideje alatt.

Mikor már-már majdnem kezdetét vette a nagygyülés: igen visszatetsző jelenet adta elő magát, ami egyáltalában nem volt odaillő. Az ajtószárnyak kitárultak s azon Zalka megyés püspök vonult be, követve a káptalan jóhusu tagjai által. A jobb érzésüek nem tudták elfojtani bosszankodásukat afölött, hogy a tapintatlan rendezőség a czeremónia s a hatás kedvéért fölvonultatta a püspök tisztes alakját, amely nem illett oda. Rosszul esett nekik, hogy e korosmaiac, kortestáborba vitték be a püspök méltóságát. Mert azzal minden uriember tisztában volt, hogy ez a gyönge akaratu s könnyen hajlitható öreg ember nem a maga jószántából ment oda, hanem mintegy látványosságul vitetett oda azok által, a kik a kulacsok, a korteshusángok közé már az olvasót, a pásztorbotot és a keresztet is odaviszik.

De máskülönben is kár volt a püspököt odavinni. mert az egyik szónok nagy kellemetlenséget szerzett neki. És ez a szónok gróf Zichy Nándor volt, aki ügyes politikusra nem valló módon böffentette ki azt, hogy a püspök pénzével rendezték ezt a komediát. Mikor ezt elmondta, s a kegyes adományért köszönetet is szavazott: a szegény öreg ember kétszer is összerázkodott s boszus mozdulatot tett. Alig is várta azután, hogy a kortesbeszédeknek vége szakadjon, s hogy megcsömörlött állapotában visszavonuljon.

Am ez nem mindjárt történhetett meg, mert még sok ceremonia és több beszéd következett. Azután neki is volt szerepe, a mit kegyetlenül végig játszattak vele. A szónokoknak ugyanis gratulálnia kellett, mire a meghatott és elérzékenyült Cicerók megcsókolták a kezét. Minden beszéd után gratulácziő, minden gratulácziő után kézcsók és minden kézcsók után ujabb beszéd. A káptalan tagjai, a kik a piros bársonyszékben ülő püspök háta mögött voltak elhelyezve, nagy busan néztek maguk elé s e pillanatokban egyik sem kivánkozott püspök lenni.

Az első szónok Zichy Nándor volt s olyan elegánsan beszélt, hogy a subások azt hitték, idegen nyelven mondja el a mondókáját. Rakovszky István kamarás formálisan szavalt s azt a gyanut költötte, hogy valami ismeretlen rossz hősköltemény adott elő. Az utána következő szónok Molnár János volt, aki különösen ama kijelentésével ért el nagy hatást, hogy „ami a liberálisok szájáról a néppárt ellen leválik, az — ökörnyál.“ — Batthyány József gróf megelégedett azzal, hogy közbe-közbeszólt, zajosan helyeselt és fáradsága konstatálásaul vizet ivott.

A püspök a nagygyülés után annyira rosszul lett, hogy a banketten már nem jelenhetett meg, pedig a rendezőség kivánsága az volt, hogy a beteg öreg embert még ott is mutogassa, annak bizonyságául, hogy a néppártnak milyen hatalma van még egyes püspökök fölött is.

Ami magát a „népet“ illeti, az elvégre is elég jól járt. A pár órai unalomért, a beszédek meghallgatásáért illő kárpótlásban részesült. A nagygyülés után ugyanis egyes korosmákba kalauzolták őket, ahol végre is megkapták azt, ami a beszédekből teljesen hiányzott — a spirituszt.

Beszélgetés a szerelemről.

Egy francia drámairó, mikor figyelmeztették, hogy müve nem eredeti, eszméje nem uj és feldolgozása nem kifogástalan, csak ennyit mondott:

— Le public est bon.

Én is az önök kegyességére apellálok, mikor e tárgyhoz fogok, melylyel foglalkozni akarok.

A szerelemről van szó, erről a különös jószágról, amely fejtetőre állit minden okoskodást.

Ez illik is, hogy megálljon annál a határnál a pápaszemes ész, ahol formás asszonyczipőcske hever az uton és talán egy női illatos hajszál is . . .

A szemüveges, mindent rubrikába szedő okoskodás kimondotta, hogy minden érzelemnek meg van a maga motivuma.

A csók melege párába boritja az ön pápaszemét, tisztelt „Okoskodás“ ur. Forduljon vissza kérem retortáihoz. A „hegyes alakzatu csirburfejlődés“ problemája fölötte érdekes, legyen kegyes megtörni hozzá — meg fogja köszönni önnek a tudomány is, meg a szép asszonyok dobogó szive is.

A szerelemnek ritkán van a tudomány utján megmagyarázható oka. Ha szeretünk igaz szerelemmel, nem tudjuk, miért szeretünk. A szellemes Prévost Marczell ezt igy fejezi ki: „Ne mondd, miért szeretsz, mert ha tudod az okát, ugy vége a szerelemnek.“

---

ték körül, amelyeken keresztül kellett lovagolnom. Amint az erdő óriásai között lovagoltam, gondolatokba merültem; feltünt előttem szülőföldem képe és édes honvágy lepett meg. Almodozásaimból egyszerre zaj riasztott fel, melyett mindkét oldalról hallottam. Pisztolyom után nyultam s gyorsan hátra fordultam, de ebben a pillanatban oly erős ütést mértek hátulról fejemre, hogy én eszmélet nélkül estem össze. Egyszer még felnyitottam ugyan szemeimet és ugy tünt fel előttem, hogy egyike a megszabadult gazoknak hajol felém, de azután sürü homály borult agyamra.

Már nagyon késő éjjel lehetett, midőn öntudatom lassanként visszatért. Felnyitottam szemeimet s a kék eget s ragyogó holdat láttam magam fölött.

Fejemben sajgó fájdalmat éreztem s midőn kezemmel a fájó helyre akartam nyulni, észrevettem, hogy kezeim s lábaim összevannak kötözve. Lassankint rendbe szedtem gondolataimat visszaemlékeztem a rablótámadásra, s egy bórzasztó sejtelem nyilallott át agyamon, mely bórzalommal töltött el. Éreztem, hogy két párhuzamos kiemelkedés felett vagyok keresztbe fektetve, melyek fájdalmas nyomást gyakoroltak testemre s a mint feszült figyelemmel hallgatództam, haboknak halk suttogását hallottam . . . . Semmi kétségem se volt többé, hogy a Cajuga hid sinei felett feküdtem, összekötözve, képtelenül a legcsekélyebb mozgásra is, biztos kilátással arra, hogy a legközelebbi vonat kerekei három darabra szakitanak szét.

Csakhamar ujból elvesztettem eszméletemet. De összeszedtem erőimet ezután s kétségbeesett erőfeszitéseket végeztem, hogy elszakitsam kötelékeimet; kiabáltam, s végül sirtam, mint egy gyermek. Megpróbáltam más helyzetbe juthatni, de eszembe jutott, hogy egy elővigyázatlan mozdulat a Cajuga hullámai közé sodorhat engem, ki kezeim és lábaimon meg vagyok kötözve.

Megborzadtam s lemondtam minden reményemről. De nem soká. Mert a holdvilág, a hullámok csapkodása, a halálos csend, mely itt uralkodott, felizgatták érzékeimet.

Már a vonat mindinkább közeledő robaját véltem hallani s szivverésem elállott; hajszálaim égnek meredtek.

Vannak dolgok uraim, miket képtelenek vagyunk megérteni; ilyen az is, hogy miképen tudtam azt az éjet túlélni.

Az az egy biztos volt előttem, hogy iparkodnom kell más helyzetbe jutni, lehetőleg a sinek közé, hacsak nem akarok a következő pillanatban a legkinosabb haláláldozatává lenni.

Ez sikerült! Megfeszitettem minden izomat s iszonyu erőfeszités után sikerült bejutnom a sinek közé.

Meg voltam-e mentve? E fölött gondolkozni nem értem rá, mert figyelnem kellett a közelgő vonat zajára. A távolból először határozatlanul, de azután már határozottabban vettem ki a tompa monoton zajt, melyet egy működő gőzgép okozott. Az éj csöndjét mindinkább leküzdötte az a borzasztó lárma, melyet az amerikai gyorsasággal tovarobogó lokomitiv okozott. A rémülettől mozdulatlanul feküdtem a sinek között. Kiabáltam, de magam se hallottam hangomat, hogy hallhatták volna a vasuton levő utasok?

A szörnyeteg egy ujjnyira robogott el felettem. Meg voltam mentve.

Félig öntudatlanul hallottam a boditó lármát s láttam a tömegeket elrobogni felettem, midőn egyszerre egy leesüngő lánoz vége megragadott, néhány lépésnyire elhurczolt s öntudatlanul maradtam a parton feküdve.

Midőn ujra magamhoz jöttem, ágyamban találtam magamat s körülöttem ismerős arczokat láttam. Hogy rövid legyek: egy vasuti őr reggel rám talált, megismert s hazavitt. Tizennégy napi életveszélyes betegség után felgyógyultam. Mikor felgyógyulásom után először néztem a tükörbe, láttam, hogy azok a borzalmas percek minő nyomokat hagytak rajtam

Az orvos elhallgatott. Sápadt arcza, izzadságtól nedves homloka bizonyitották emlékei közvetlenségét.

Mi is csakhamar megmenekedtünk aggodalmunktól, mely eltöltött bennünket, története előadásakor és csakhamar visszatért közénk a vidámság.

A vendéglő kertjében, melyet a tele hold világitott meg, még soká sétáltunk s hallgattuk a fiatal orvos kalandjait, melyeket a szabadság országában élt át.

S valóban nem is tudjuk. Ha akad olyan ügyetlen ember, aki azt kérdi tőlünk: Miért szereted Ő-t, (mindig nagy ő-vel), csak annyit mondhatunk: mert tetszik nekem.

Alapos argumentum ez, de nevetségesen általános.

— Miért éppen ő, miért nem más valaki, aki szebb, tökéletesebb?

Ah ön még mindig kotnyeleskedik Okoskodás ur. Ezennel kijelentjük, hogy nem látjuk szivesen. Ez ugyan nem udvariasság, de értse meg, entre nous akarunk lenni.

Elment. Nos maguuk köst vagyunk. Hallgassanak meg hölgyeim.

Rózsaszinü naivsággal nevezzük a szív költészetének.

Legdrágább kincsünk ez nekünk és megtisztitója minden emberinek.

Vesse bár magát a nő áldozatul szerelmének, lelke tiszta marad, felmagasztosul s papnőjévé válik a szerelem örök szentélyének.

Engedjék meg hölgyeim, hogy nagy elmék nagy tévedéseivel untassam önöket. Szó sincs róla, hogy a szerelem másutt legyen, mint a szivben s ezt a dobogó jószágot Arisztoteles a lélek számára foglalja le. Büchner és Schoppenhauer kiüzte a lelket a szivből s az agyban kvártélyozta. Helyes.

De a szerelem nincs csak a szivben, kicsordul belőle. Es szeretünk minden porczikánkkal. Felolvadunk édes melegében.

Es ez a felolvadás egyenlő a józan Plató és a béte humaine szerelmében.

A szerelem, mint esemény megszünik, nem csak átalakul az első csókkal.

Az ajkak találkozásával megszünik a nő eszmény, fantazmagóra lenni, leszáll a szerelmes földre és csak kedvesebb, mert a föld leánya lett.

S mikor a vágy szenvedélylyé alakult, önzővé válik, mikor már nem a mi szerelmünk, ami boldogit, de az az érzés, hogy szerettetünk. S az ilyen szerelem már törékeny, mert idegeit meggyöngiti a felülkerülő hiuság narcozisa.

Ennél csak a féltékeny szerelem szerencsétlenebb. Számon soha sem vessi szigoruan szerelmének elhomályosodását, csak a szerelmesének sokszor képzelt hiányait látja szünetlenül. A csók sohsem elég igazán forró neki, az ölelés is lanyhának tünik fel s a percznyi elkedvetlenedésben a közönyt látja. És ennek csontujja közt fonynyad el leggyörsabban a szerelem érzékeny rózsalevele.

Az igazi szerelem az élet delén bontja ki szárnyait. Gyermekkorban épp oly gyenge lángja, mint az öregség deres idejében.

Es ezzel nem akarjuk mondani, hogy szerelmes szíveknek nagyon kedves dolog a többé kevésbé magas homloku éveken át 40 éves örökfiatalok szerelme.

A házasság pecsét a szerelem illatos levélkéjén. Ez sanctionálja a szerelmet. Es nagyon hibásan van berendezve a földön amint azt számtalan poéta megénekelte, hogy azoknak, akik nagyon szeretnék egy szép baba fejét bekötni, ebben az édes vágyban mindenek előtt a diploma iránt kell érdeklődni.

Nagyon okos a perzsa ember felelete, amikor azt kérdezték tőle, miért házasodik.

— Hogy szerethessem, akit szeretek.

Csakhogy Perzsiában nincsenek társadalmi kötelezettségek, amik meggondolóvá tennék a boldog Perzsát, mielőtt megszerezné a szerelem hivatalos megpecsételését.

A platói szerelemről ne is beszéljünk, mert aki csak platonicze tud szeretni, az nem a társaságba való ember, sőt legigazabb helye valamely csöndes őrültek házának a csöndes czellája.

CLIQUOT.

IDŐJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 760.5 milliméter, délután 2 órakor 754.5 milliméter. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor C° — 1.0, délután 2 órakor C° + 4.6. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor K. 4. délután 2 órakor DK. 5. **Felhézet:** reggel többnyire borult, délután félborult. **Csapadék az utóbbi 24 órában:** 0 milliméter.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Deczember 14. —

Borus. — Enyhe, — Esős. — Szeles.

HIREK.

Deczember 14. Szombat. Róm. kath. naptár Nikász. Protestáns naptár: Nikász. — Izraelita naptár: Vajjesev. — Görög-keleti naptár (deczember 2.): Abakuk próféta. A nap kél 7 óra 42 perczkor, nyugszik 4 óra 7 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak erazége muzeuma (szinházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 oráig. Bemenet dijtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Deczember 16. Aradmegye tisztujitó közgyülése délelőtt 9 órakor.

— **Boros Beni** orsz. képviselő, az aradcsanádi egyesült vasutak igazgatója, az aradi szabadelvü párt érdemekben gazdag elnöke, mint részvéttel értesülünk, nehány nap óta ágyban fekvő beteg. Baja szerencsére, nem sulyosabb természetü, s igy remélhetőleg rövid idő alatt elhagyhatja az ágyat.

— **Aradmegye költségvetése.** Aradmegye közönsége még az ez évi őszi közgyülésen tárgyalta a jövő 1896-iki költségvetést. A közigazgatási-, árva- és gyámhatósági kiadásokról, bevételekről szóló költségvetés azóta megjárta a belügyminiszteriumot, honnan a napokban érkezett vissza Aradmegye alispáni hivatalához jóváhagyó záradékkal. A költségvetés szerint Aradmegye jövő évi kiadása 116.119 frt 97 kr; ezen kiadással szemben 113.117 frt 97 kr. fedezet áll rendelkezésére a megyének.

— **A mai felolvasás.** A Kölcsey-egyesület harmadik felolvasása ma délután méltó befejezése lesz az aradi társaság karácsony előtti heti találkozóinak. A minoritaház egyik rokonszenves tagja Asbóth Viktor fog a felolvasó asztalnál a babonárol elcsevegni, elmondván egyetmást azokból a helyi tapasztalatokbol, melyekre mint lelkésznek különös alkalma van. Azután a rendező bizottság egy fiatal leányt mutat be a zongora mellett, ki ezután a bemutató után el fogja azt a helyet foglalni Arad zenei életében, melyet Robitsek Margit üresen hagyott. Ez a városszerte méltán kedvelt zenetanárnak, Schreyer Jakabnak legkiválóbb tanitványa: Kárász Irén. Előadandó darabjai alkalmasak lesznek tehetsége ragyogtatására. Moskovszkytól eljátsza a polonaiset és Gaal Ferenczne magyar rapsodiáját. Befejezésül is zavartalan élvezetben részesül a közönség: Sugár Aranka, szinházunk e kiváló szép hangu énekesnője fog az Ernáni operából egy részletet és magyar népdalokat előadni. A jegyek, melyek a Kölcsey-egyesület estélyeire még szabadok, a könyv- és zene-mükereskedésekben kaphatók.

— **A megyei tisztujitáshoz.** A megyei restauráczió — melytől már csak két nap választ el bennünket — naponta ujabb eseményeket, mozgalmakat támaszt. A világosi főszolgabiróság érdekében vasárnap fog egy százas monstre küldöttség tisztelegni Fábián László főispán és Szathmáry Gyula alispán előtt, hogy Csukay Gyula jelenlegi szolgabirónak világosi főszolgabiróvá leendő megválasztása melletti jóakaratát kikérjék. — Ugyanez a küldöttség egy más világosi hivatalnok érdekében is fog eljárni Fábián László főispánnál és Bohus Zsigmond bárónál. Hofbauer Zsigmond volt világosi járásbiró elhalálozása folytán az állás megüresedett és a küldöttség most az iránt fog tisztelegnt a főispánnál és Bohus Zsigmond báró főrendiházi tagnál, hogy Aknay Andor jelenlegi világosi aljárásbiró járásbiróvá kineveztetését elősegitsék. Mindkét kérelem jogosult a világosiak részéről, mivel Csukay Gyulában és Aknay Andorban két olyan embert nyernének, kik mindenkor megfelelnek a várakozásnak. — Mint értesülünk, Aknay Andor járásbiróvá kineveztetése érdekében más irányadó körök is mindent elkövetnek.

— **Az aradi szabadságharczi muzeum** ismét egy kiválóan értékes ereklyével szaporodott. A muzeum szorgalmas pénztárosának, Lendvai Sándornak ugyanis sikerült megszereznie a nemzeti katonai szállitmányi bizottság eredeti pecsétjét. Az emlitett bizottság annak idején Aradon működött, s igy az ereklye reánk nézve kétszeres értékkel bir. A pecsét egy békésmegyei ur tulajdona volt, ki azonban magát megnevezni nem óhajtja.

— **A százezer forintos sikkasztás.** A legilletékesebb forrásból nyert értesülésünk szerint az aradi m. kir. adóhivatalnál 1892. évben elkövetett sikkasztás ügyében már a hivatalos intézkedés megtörtént. A jószágigazgatóság a melléje rendelt számvevőosztálynál s a pénzügyigazgatóság által az adóhivatalnál megejtett előnyomozat, illetve vizsgálat eredményéről külön-külön részletes jelentést küldöttek felsőbb helyre. E jelentések alapján a vizsgálatnak tovább folytatása, illetőleg megejtése és befejezése végett Szobovics Lajos miniszteri osztálytanácsos a pénzügyminiszteriumi számvevőségek főnöke Aradra érkezett. A miniszteri osztálytanácsos a vizsgálat eredményének biztositása végett szükségesnek mutatkozó mindennemü intézkedések megtételére felhatalmazást nyert. A miniszteri biztos működését f. hó 12-én kezdte meg.

— **Az elmaradt kinevezések.** Azon hirrel szemben, mintha a m. kir. államvasutaknál az 1896. évi költségvetésben uj állások betöltése mellett a tömeges kinevezések és előléptetések még a folyó évben s már a karácsonyi ünnepekre megtörténnének — az Országgy. Ertesitő illetékes helyről nyert értesülés alapján kijelentheti, hogy, miután a kereskedelemügyi miniszterium 1896. évi költségvetése a képviselőházban még tárgyalás alá nem került, törvényszerü költségfedezet hiányában a kinevezések és előléptetések szükségképen el kell, hogy maradjanak, s csakis akkor fognak eszközöltetni, ha az 1896. évi költségvetés legalább a képviselőházban letárgyaltatott és elfogadtatott.

— **A makói ipariskola.** Szegény makói ipar iskola, olyan mint a kivert eb, nem boccsájtják be sehova! Az ev. ref. egyháztanács azt határozta, hogy ő az ipariskolának helyet nem adhat, menjen a gimnáziumba. Hétfőn a városi képviselet azt határozta, hogy az ipariskola ne menjen a gimnáziumba! S igy 400 iparos tanuló, minde napig nélkülözi az oktatást.

— **Az ujjászületett Széchenyi.** Az öreg Széchenyi-kávéház immár romokban hever; a régi ablakok kiszedvék, s a feljáró léposőknek immár nyoma sincsen. A helyiség uj bérlője a Széchenyi helyébe egy elegans, modern igénynek megfelelőleg berendezett sörcsarnokot akar létesitení, ami nem is épen olyan szerencsétlen vállalkozás.

— **Tisztujitások előtt.** Békésmegyében — gyulai levelezőnk értesitése szerint — a tisztujitás decz. 21-én fog megejtetni. Eddig két járás, a békési és a gyomai tartotta meg értekezletét, amelyen egyhangu megállapodás történt, hogy az alispáni állásra egyhangulag Fábry Sándor dr. mostani alispánt, az országnak legfiatalabb alispánját jelölik s fogják megválasztani. Hasonlóképen egyhangu választás utján lesz betöltve a vármegyei főjegyzői állás dr. Bartóky Józseffel; a hangulat általában kedvez a járásban a mostani hivatalnokoknak. Békésen egy kis mozgalom indult meg a főszolgabirói állásra, melyre öttven bizottsági tag pályázatra felkérte Popovits Szilvesztert, a mostani főszolgabirót, kivel az állásra Szász Pál dr. békési ügyvéd is pályázni óhajt. A mostani hangulat szerint a tisztujitás aligha fog nagy személyváltozásokat hozni, mert a közigazgatás Békésben az utóbbi években tetemesen javult. Reiszig és Tallián főispánsága alatt több nyugdijazás történt, s nem egy helyen kiválóan fiatal erők állanak rendelkezésre.

— **A gyujtogatók.** Galsán — irja levelezőnk — napirenden vannak a gyujtogatások. A napokban leégett Csótó-Nagy István, Pitkó Ferencz és Ursz Juon lakháza. Ki-

derült, hogy mindhárom tüz gyujtogatásból származott. Az épületek közül Pitkó Ferenczé nem volt biztositva; a kár mintegy 400 frt.

— **Uj vasut.** A kereskedelemügyi miniszter Baranyi Ödön orsz. képviselőnek Orosházától Szentesig esetleg Csongrádig és Belicza Géza és Rosenthal Ignácznak Békés-Csabától-Apáczáig vezetendő h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Vallási fanatismus.** A Rajnavidék egyik kis községében Dürenben borzasztó módon vetett véget életének vallásos fanatizmusból támadt őrülési rohamában egy 22 éves fiatal leány. A mindig ájtatoskodó leány esti imádsága után, a rajta levő ruhákat petroleummal leöntötte és azután meggyujtotta. Tettét olyankor követte el, a mikor a házban senki sem volt és igy a szerencsétlen leány porrá égett. — Levelet hagyott hátra, a melyben megirta, hogy az volt az egyedüli vágya, hogy mint mártir halhasson meg.

— **Az iskolák története.** Magyarország középiskolái nagyban készülnek a millénium-ra. A 185 középiskola közül 182 fogja bemutatni nyomtatásban megjelenő történetét; köztük vannak az erdélyrészi szász iskolák s az ujvidéki szerb gimnázium is. Csakis 3 oláh görög-keleti tanintézet nem adta jelét ebbeli szándékának. Az eddig megjelent monografiák közt több nagyszabásu mü van. Valódi nagy versenye ez a különböző karekterü iskoláknak. Még nem tudni, vajjon az állami, a szerzetesrendi vagy a protestáns intézetek-é lesz-e a babér.

— **A kir. herczeg és a járásbiró.** Frigyes kir. herczeg hadtestparancsnokról általában azt tartják, hogy nagyon szimpatizál a magyarokkal. Az idei őszi hadgyakorlatok alkalmából néhány napon át a kir. herczeg Nagymartonban volt, mint Matisz Albert kir. járásbiró vendége. Matisz járásbiró korosabb férfiu, egyénisége rendkivül érdekes és megnyerő. A kir. herczeg nagyon jól érezte magát s a „viszontlátásig" bucsuzott el töle. A minap aztán levelet iratott a járásbirónak Wolkenstein gróf főudvarmesterével, a melyben ismételvé köszönetét fejezi ki a szives fogadásért. A kifogástalan magyarsággal irt meleghangu levélhez a kir. herczeg fotografiája volt hozzámellékelve, hátán a kir. herczeg sajátkezüleg irt magyar emléksoraival.

— **Chinai katonai dolgok.** A háboru alatt toborzott csőcselék katonaság, melyet valódi chinai lassusággal még most sem bocsátottak haza, korántsem okoz annyi bajt, mint ahogy várták. Egy angol levél szerint, mely Shanghaiból kelt, nem igazak azok a gyujtogatások és erőszakoskodások, melyekkel a chinai katonákat védolják. Kis csapatokban lassanként bocsátják őket haza övéikhez, a megigért zsoldot minden tizedik, ha megkapja, mert a lelketlen mandarinok minden pénzt zsebre vágnak; ennek daczára a harczosok vigan mennek haza. Igaz, hogy nem is vették valami nagy hasznukat a háboruban.

— **Érdekes találmány.** Tengerészek és sportkedvelő körök nagy örömmel veszik majd a legujabb amerikai találmányt, mely mulatságos és hasznos voltánál fogva csakhamar nagy elterjedésnek fog örvendeni; különösen a halászatnál és a vizi vadászatoknál tesz majd kitünő szolgálatot. A készülék vizhatlan anyagból készült s a mentőkarikához hasonló. Sulya 8—10 kgr. s a katona bornyu mondjára összehajtva, a háton viselhető. A mentőkarikától abban különbözik, hogy az alja be van fedve s hogy lefelé két kiálló vizhatlan részben, a láb és lábszárak helyeztetnek el. Használatánál mindenekelőtt a lábakat és lábszárakat helyezik el s mihelyt az ember vizbe iép, a készülék köralaku részét egy gummicsőnél fogva fölfujja s igy a vizben oly képet nyujt, mintha csónakon ülne. A fölfujt rész négy elkülönitett kisebb részre van beosztva, biztonságképen arra nézve, hogy esetleges sérülés esetén ne teljék meg az egész készülék a betóduló vizzel, hogy el ne sülyedjen. A talp alatt sulyos nehezék van a készülékre erősitve s igy a fölborulás ki van zárva. Ekkép a vizben lépegetve, óránként 3—4 kilométer utat is megtehet, aki már némi gyakorlattal tir. Az uj találmány, mint mentőeszköz is jónak bizonyult, mert viharos időben is sikeresen megállta helyét. Rendesen 130 kgr. suly föntartására, de nagyobb suly elhordására is képes. A köralaknak hátulsó részén egy kormány van elhelyezve, melynek folytán a készülék menés közben a megkivánt irányba fordithető. Halászat alkalmával oda megy az ember a készülékkel, a hol a legtöbb halakat sejti. Vadászatnál pedig a vizi-madarak elől olykép rejtőzik el, hogy a köralakban levő karikába nádat vagy kákaszárakat tüz, minek segitségével ugy a szerkezet mint a vadász gyanutlanul el van födve a vad elől. Eső esetén egy vizhatlan takaróval egészithető a készülék, melynek neve Pneumatic Boat.

— **Viktor Emanuel kalandja.** Viktor Emanuel olasz királyról, jellemző kis történetet beszél el most egy tábornok, a ki a király bizalmasai közé tartozott. A vadászkirándulások kezdetén, amelyeket a király az aosztai völgyekben később rendszeresitett, Viktor Emánuel, a kit a hegyvidék lakossága még nem ösmert, bolyongásaiban egy erős folyásu patakhoz ért, a melyen át semmiféle hid nem vezetett. A király egy közelben dolgozó parasztembert kért föl, hogy megfelelő jutalom ellenében vigye őt a tulsó partra. A parasztegyideig habozott, de a szeme elé tartott öt frankos tallér ragyogása legyőzte sebes patak és a jól megtermett vadász sulyától való félelmet. Felvette tehát a királyt vállaira és figyelmeztette, hogy ne mozogjon, mert könnyen elveszitheti az egyensulyt a sebesen rohanó patak sziklái között. A király egyideig szót fogadott a parasztnak és már-már körülbelül a közepén jártak a pataknak, a mikor visszafordult, hogy megnézze, vajon kutyái utána jönnek-e. Ez a hirtelen mozdulat megingatta az óvatosan haladó parasztot is, a ki ennek folytán csak nagy nehezen tudta az elesést kikerülni. Boszusan kiáltott a királyra:

— Gourich! (szamár).

A mely nem éppen hizelgő megjegyzésre a király hamisitatlan tájszólással azt felelte a parasztnak:

— Te vagy a szamár, mert te viszesz engem.

Nemsokára azután szerencsésen elérték a tulsó partot és a paraszt ismét itten mormogott valamit a királynak, a kinek mozdulata által majdnem összeszuszta magát a sziklák között. És a midőn a király röviden csak azt jegyezte meg a parasztnak mérges kifakadásaira, hogy a szomoru sorsban ő is osztozott volna, a jámbor piemonti paraszt azt felelte rá:

— Neked könnyü, te gazdag vagy és családodat nem hagytad volna nyomorban; de nekem három gyermekért, feleségemért és öreg édes anyámért kell fáradozni.

— Abból az öt frankból, a melyet neked adtam, folytatá tovább a beszélgetést a király, néhány napig jól élhettek.

— Az öt frankot nem költöm el, hanem eltessem a többi husz mellé, feleli a paraszt és a mikor ötven lesz, akkor egy szamarat veszek rajta.

— Egy szamarat? kérdezi a király, miért nem inkább lovat.

A jámbor paraszt erre olyan bambán tekintett a királyra, mintha valami lehetetlenséget mondott volna és igy folytatta: Ha lovam volna, gazdag ember volnék, mert akkor reggel és este tejet és zöldséget szállithatnék a nyaraló vendégeknek. De bizony annyi pénzem sohasem lesz.

A király ezután a parasztól lakása után tudakozódott és kifizetve neki az öt frankot, ott hagyta a jámbort, a ki folytatta munkáját. Mikor az esteli harangszó után a paraszt hazatért családjához, övéit nagy örömben találja háza előtt.

— Mit jelent ez a nagy vigasság? kérdezi tőlük.

Ez bizony nem jelent mást, mint azt, hogy a mi jó királyunk, a kit te a patakon keresztül vittél, küldte neked ajándékba ezt a lovat és azonkivül husz aranyat, hogy azon a pénzen istállót épitsünk, továbbá szerszámokat és kocsit vegyünk. A paraszt ijedtében szinte összeesett és fejét tördelve kétségbeesetten kiáltozott:

— Mi lesz velem, a király volt az, a kit én szamárnak neveztem?

Végre azután megnyugodott, látva az ajándékokból, hogy a király mégsem neheztel reá. A legelső alkalommal azután Turinba lovagolt és bevárta a királyt rendes sétautján és a mint Viktor Emánnel feléje közeledett, térdre hullva köszönte meg a király kegyét és beösmerte hogy ő volt a szamár akkor, a mikor nem ösmerte fel az ő jó uralkodóját.

— **A Kölcsey-egyesület könyvtára** ma szombaton kivételesen zárva, e helyett holnap (vasárnap) d. e. 10—11 óra között áll a tisztelt közönség rendelkezésére.

Karácsonyi és ujévi ajándékul

legalkalmasabbak

a következő már **januárban** sorsolás alá kerülő sorsjegyek:

Húzás napja	A sorsjegy neme	Főnyeremény	Utolsó árfolyam volt	
		forint	frt	kr
2	Hitelsorsjegy	150000	206	—
2	Laibachi sorsjegy	25000	25	—
2	Osztrák vöröskereszt	35000	18	50
3	Insbrucki sorsjegy	15000	29	—
5	Salzburgi sorsjegy	25000	27	75
		frank		
14	Szerb sorsjegy	90000	36	—
		forint		
15	Salm sorsjegy	40000	69	—
15	Waldstein sorsjegy	10000	55	—
		korona		
25	3% m. jelz. bank sorsj.	200000	107	50

Ugy ezen valamint minden az országban forgalomba hozható sorsjegyek **szorosan a napi árfolyamon kaphatók:** 1252

A Gazdasági Bank

részvénytársaság

váltó-üzletében

Aradon, Andrássytér 10. szám.

(A polgári takarékpénztár uj palotájában.)

HYMEN.

Billich Miklós, az aradi gazdasági bank váltóüzletének pénztárosa eljegyezte Gruber Hugó helybeli terménykereskedő bájos és kedves leányát, Hermina kisasszonyt.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **Az aradi kerékpár-club** ma este fél 9 órakor tartja meg e heti clubestélyét a Vasszálodában levő clubhelyiségben. Ez alkalommal záratnak le a turakönyvek is; felkéretnek azon tagok kik könyveiket még nem adták be, hogy azt ma este magukkal hozni szivesk edjenek.

MULATSÁGOK.

(=) **Hangverseny Gájban.** A gáji ovoda nem tultágas, de barátságos helyiségei ma estére ünnepségre készülnek. Ma tartják meg ugyanis a már hetekkel előbb hirdetett hangversenyt és táncz estélyt, mely hogy jól fog sikerülni, arra nézve semmi okunk nincs kételkedni. Eltekintve attól, hogy a gáji mulatságoknak a fesztelenség a czégére, még a jótékony czél is elősegiti a sikert, hol annyi lelkes hive van a jótékonyságnak, mint Aradon. A hangverseny müsorát már közöltük, melynek számai ugy vannak összeállitva, hogy meghallgatásuk kellemes szórakoztatást fog nyujtani. Azután pedig a táncz, mely egyformán jó mindenütt akár a fényes parketten, akár a hófehér padlaton. A hangverseny kezdete fél hét órakor. Lóvonat közlekedés is áll a kirándulók rendelkezésére.

SZINHÁZ, IRODALOM, MÜVÉSZET.

A szinház müsora:

Szombat (deczember 14.) Az uj honpolgár, (Goldstein Sámi) életkép.

Vasárnap (deczember 15.) Délután: A két Champignol, bohózat. Este: Télen, népszinmü. (Először.)

Hunyadi László.

— deczember 13.

A mit már háromszor igért a szinházi müsor, azt végre tegnap láttuk: Hunyadi László t Erkel Ferencz nagy operáját.

Várakozással és reménynyel néztünk az előadás elé, mert egyrészt jó hir előzte meg a nagyváradi premier folytán, másrészt tud-

tuk, hogy a szintársulat ambicióval és sok fáradtsággal készül az előadásra.

Az előadás sok részletében nem elégitette ki várakozásunkat és hogy reczenziónk további folyamán nem használunk keményebb hangot, tesszük azért, mivel nem feledjük, hogy az aradi szinpadon láttuk Hunyadi László, hol operák szinre hozása némileg misszio számban megy, s nem direkt a müizlésnek és zenei magasabb élvezetnek szánvák.

Feltétlen elismerés a tegnap esti előadásból csupán Sugár Arankát és Barna Izsót illeti; Sugár Arankát, kinek alkalma nyilt megbámultatni hangterjedelmét és Barna Izsót, ki megmutatta, mit képes elérni azokkal a gyatra eszközökkel, melyek rendelkezésére állanak.

Sugár Aranka hangján még érzett a rekedtség utókövetkezménye, a mennyiben az opera végén kissé fogyott hangjának ereje és azért mégis oly sikert aratott Szilágyi Erzsébetjével, minő a vidéki primadonnák életében igen is számot tevő. Szinte fejjel magaslott ki a többiek felett ugy hangjával, mint játéka kifejező voltával.

Hunyadi László alakja nem talált jó személyesitőre Mezei Mihályban. Ehhez a szerephez több szükséges abból a hangmodulációból és játszási rutinból, mint a mennyi van a mi tenoristánknak, melylyel többi szerepeit az internacionalizmus egy bizonyos mázával alakitja.

Az a specziális mozdulatok és hehezetes hanglejtés lehet hogy karakterisztikussá teszik a zsidónő Eleazárját, de hátrányára szolgálnak Hunyady László tiszta magyar alakjának.

Pálfy Ninát ez alkalommal láttuk először operában. Gara Máriát osztotta ki reá a müvezetőség, melyet eddigi szereplésehez képest elég ügyesen énekelt meg. Sikerültebb része a pártjának a szerelmi duett volt: a börtön jelenete azonban már határozottan bágyadt, szintelen volt, valamint kifejezéstelen a játéka. Olyan óvatosan vágódott végig nagy fájdalmában, hogy szinte azt hittük nem is szerette Lászlót és csak afféle kaszirozott volt a szerelme. A népes szinügyi-bizottsági páholy különben oly buzgalommal tapsolta meg egyes számait, mintha klakk lettek volna.

A kisebb énekrészeket Osatár, Hunyadi és Gergely, no meg Sólyom énekelte.

Ezek közül természetesen csak az énekelt, a ki énekelni tud. Nem akarunk királysértést elkövetni se a nagy Hunyadi sarjadékának szemrehányást tenni, hiszen végre is ez már nem az ő hibájuk: nekik énekelni kell.

A karokról már több alkalommal mondott véleményünket a tegnapi előadás megerősiti. Se harmonikusan, se a megfelelő hangkvalifikációval nincs összeállitva az ilyen magasabb zene éneklésére.

A szinház szinte zsufolásig megtelt mely körülmény Arad város közönségének müizlésére vall. Tapsoltak is sokat, különösen Sugár Arankát hivták többször ki.

A rendezés ügyes és gyors is volt.

---

* **Jakab Ödön uj könyve.** A budapesti Lampel Róbert (Wodianer f. és fiai) könyvkiadó-czég kiadásában Jakab Ödönnek egy prózai elbeszéléseket tartalmazó uj kötete jelenik meg. Jakab Ödönt ugy mint lyrikust, ugy mint a „Székely históriák", s a „Marosszéki történetek" iróját sokkal jobban ismeri a müvelt közönség, hogysem uj elbeszélő kötetét hosszasabban kellene ajánlani. A könyvre deczember 18-áig a Lampel czégnél lehet előfizetni. A füzött példány ára 2 forint, a diszkötésüé 2 frt 50 kr.

* **A Divat Szalont**, e kitünő női-lapot ajánljuk olvasóink figyelmébe. Az egyetlen divatlap, mely igazi utmutatója, tanácsadója, mulattatója tud lenni hiveinek. Divatképei nem azok a lehetetlen francia csodáknak a képmásai, melyeket követve a magyar nő mindig kinos és nevetséges feltünést fog okozni, hanem a szolid, elegáns, rendkivül izléses, választékos divaté, mely csak diszére válik annak, aki követi. Leirásai pedig a legjobb szándékkal törekednek arra, hogy az öltözködés kérdését még takarékossá is tegyék. Ugyane czélt követi ingyenmelléklete Az Uj Gyermek-Divat, e kedves, csinos kis ujság, mely a gyermekek öltöztetésével foglalkozik, nem különben szórakoztatásukkal is, temérdek mesét, játékot, talányt juttatva a gyermekszobának. E kedvelt kis lap havonkint egyszer kiséri a Divat Szalont, s havonkint egyszer szolgál a lap, szines műmelléklettel is, azon kivül, hogy a lap minden száma két szinnyomásu, keményapon képet is hoz, borités gyanánt. Szépirodalmi része egyike a legélvezetesebb olvasmányoknak. Szerkesztésével Szabóné Nogáll Janka foglalkozik s ez a név mindenesetre elég biztositékot nyujt arra, hogy ez a lap ritka szeretettel, gonddal és kitünő munkaerőkkel szolgálja az olvasni szerető nők kedves érdekeit. Költeményei, elbeszélései, regényei változatosak, élénkek, érdekesek, Budapesti élet cz. rovatában szinházakkal stb. foglalkozik, szerk. postája pedig a legmeghittebb barátnő, kitől mindent kérdezhetnek s ki mindenre megfelel. Van azonkivül állandó nyilt rovat kérdésekre, feleletekre mely teljesen dijtalanul áll a lap előfizetőinek szolgálatára, szóval a Divat Szalon igazán megérdemli azt a nagy kedveltséget, melyben évről-évre részesül. Bátran elmondhatjuk, hogy nem csak értékben, hanem olcsóságban is páratlan lévén. Előfizetési ára: Egész évre 6 forint, 1/2 évre 3 frt, 1/4 évre 1 frt 50 kr., mely összeg a Divat Szalon kiadóhivatalának Budapest, Gizella-tér 1 sz. küldendő. Mutatványszámokat ugyancsak e lap kiadóhivatala küld bárkinek ingyen.

TÁVIRATOK.

A kereskedelmi szerződés.

Budapest, decz. 13. (Saj. tud. táv.) Lukács, Dániel miniszterek holnap este, Bánffy miniszterelnök a hét elején Bécsbe utaznak. Az utazás az Ausztriávali kereskedelmi szerződés megujitásával áll kapcsolatban.

Svastits főispán.

Budapest, decz. 13. (Saj. tud. táv.) Svastits Benő zalavármegyei főispán lemondásáról szóló hirt a leghatározottabban megczáfolják.

»A király« szerzője.

Budapest, decz. 13. (Saj. tud. táv.) Most már az összes lapok is kiirják, hogy »A király« czimü s általános feltünést keltett könyv szerzője Ábrányi Kornél.

Osztálysorsjáték.

Budapest, deczember 13. (Saj. tud. táv.) Az osztálysorsjáték mai huzásán hatezer koronát nyert 66992, 75376, 95897; kétezer koronát nyert 15203, 48928, 59377, 59142, 89900; ezer koronát nyert 2495, 7985, 9805, 14150, 14775, 41947, 63107, 89086, 95733, 97060.

Budapest, deczember 13. (Saj. tud. táv.) A négyszázezer koronát a 82279 sz. megnyerte. A kihirdetéskor a közönség nagy izgalmáért egyidőre a huzást félbeszakitották.

Százezer forintos bukás.

Budapest, decz. 13. (Saj. tud. táv.) A rendőrség 100.000 frtos bukásért letartóztatta a Türkel és Schlesinger czég főnökeit: Langer drt és Schlesinger Miksát.

A nemesi lovasbandérium.

Budapest, decz. 13. (Saj. tud. táv.) Több napilapnak azon közleményével szemben, hogy Károlyi István gróf a millennium alkalmából nemesi lovasbandérium szervezésére felkéretvén, a bizalmat visszautasitotta illetékes helyen kijelentik, hogy a bandérium szervezésére nem Károlyi, hanem elnökként Orczy Béla, alelnökként Andrássy Tivadar és Eszterházy Mihály kérettek fel, kik a bandérium szervezésére vállalkoztak is.

Zichy Jenő ujabb utja.

Budapest, decz. 13. (Saj. tud. táv.) Zichy Jenő gyüjteményét kiegészitendő, f. hó 18-án a Kaukázusba utazik.

A nyomdász sztrájk.

Budapest, deczember 13. (Saj. tud. táv.) A szedősztrájk megszünt; a szedők elköltvén mintegy 80.000 frtot, magukat megadták.

Kerekes Sámuel †.

Marosvásárhely, decz. 13. (Saj. tud. táv.) Kerekes Sámuel, az ösmert országos verselő, meghalt.

Tudós szerzetes halála.

Győr, decz. 13. (Saj. tud. táv.) Jedlik Ányos benczés, a szodavis elektromágnesség feltalálója és az akadémia tiszteletbeli tagja ma meghalt 95 éves korában.

Összeomlott ház.

Fiume, decz. 13. (Saj. tud. távirata.) Egy épülő négyemeletes ház összeomlott. Eddig 1 halottat és 4 sebesültet szedtek ki a romok alól.

Gróf Taaffe végrendelete.

Bécs, deczember 13. (Saj. tud. táv.) Gróf Taaffe Henrik, az elhunyt miniszterelnök fia kijelenti, hogy a »Gróf Taaffe politikai végrendelete« czimü röpirat nem származik sem tőle, sem egy a családhoz közelálló egyéniségtől.

Ruthén küldöttség a király előtt.

Bécs, deczember 13. (Saj. tud. táv.) Ma reggel háromnegyed 8 órakor egy 130 tagból álló ruthén küldöttség érkezett ide, mely a császár és királynak átadandó lesz a lengyel hatóságok által a legutóbbi tartományi gyülés választásai alkalmából állitólag elkövetett visszaélésekre vonatkozó panaszokat. A küldöttség tagjai ma este részt fognak venni a keresztény-szoczialisták által rendezendő gyülekezetben, melynek napirendjén lesz egy előadás ily czim alatt: »Nagyérdekü leleplezések Kelet- és Nyugat-Galiczióból.« A gyülekezeten jelen lesznek még herczeg Lichtenstein, Lueger és Schneider képviselők is, kik mindannyian beszélni fognak. A rendőrség nagy előkészületeket tesz, hogy esetleges zavargásoknak elejét vegye.

Kóburg Fülöp elutazása.

Szófia, deczember 13. (Saj. tud. táv.) Kóburg Fülöp herczeg kedden fog elutazni és valószinüleg Konstantinápolyon át fog hazatérni.

Miniszterválság Brüsselben.

Brüssel, decz. 13. (Saj. tud. táv.) Itt miniszterválság állott be, mert a hadügyminiszter nem akar lemondani azon szándekáról, hogy az általános védkötelezettség behozatalárol szólo törvényjavaslat haladéktalanul előterjesztessék a parlamentnek.

A bankbotrányok tárgyalása.

Róma, deczember 13. (Saj. tud. táv.) Ma roppant érdeklődés között megkezdte a kamara a bankbotrányok tárgyalását. Giolitti erősen mentegetődzik.

Irodalmi botrány.

Páris, deczember 13. (Saj. tud. táv.) Pierreano iró, ki a német császárságra vonatkozólag már többször bocsájtott botrányos közleményeket világgá, ujólag egy könyvet adott ki ily czim alatt: »A szerelem Párisban a III. császárság alatt.« Ezen könyv több rendbeli indiscretion kivül még 30 levelet is tartalmaz, melyeket a Tuiliriákban tartózkodó udvarhölgyek köztük Gallifet marquisnó, Metternich Paula herczegnó, Portalis grófnó intéztek Deélasse marquishoz, Napoleon császár istállómesteréhez és a claque-előadások ismert rendezőjéhez. Az emlitett könyv még több rendbeli kegyencznó leveleit is tartalmazza, igy többek közt Dora Pearl és még másokét. A marquis biróilag óvást emelt ezen levelek közzététele ellen, minthogy azokat az 1870-iki háboru alkalmából a hálószobájából ellopták és azok tudta és beleegyezése nélkül most 25 évvel később botrányhajhászat czéljából tétetnek közzé. A könyv mindazon személyeknek, kik abban érdekelvék el lett küldve. Metternich herczegnó ki azt szinte megkapta, levélben fordult a marquishoz és megbotránykozásának adott kifejezést a könyv közzététele miatt. A könyv szerzője vonakodik megnevezni azon egyént, kitól a lopott leveket kapta. Az ügy nagy feltünést keltett. A könyv botrányos tartalma miatt nagy kelendőségnek örvend.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósitónktól. —

Arad, deczember 13.

A mai piacz forgalma meglehetős élettelen volt, melynek oka részben a gyenge behozatalban keresendő.

A helyzetet s irányzatot még mindig nyugodtság jellemezi s a forgalom még elég kivánni valót hagy fönn, melynek fő oka a gyenge időjárás és a külföld hanyatló árjelzései. Környékünkön a lefolyt héten alig történtek nagyobb eladások, melyek szintén csak is nyomott árakon adattak el.

A mai behozatal igen csekély volt s alig volt 300 mmázsa buza és 200 mmázsa tengeri, mely jó részét malmaink vásárolták meg.

Elkelt:

Buza I-ső minőségü 6 frt 10 krtól 6 frt 20 krig.

Buza közép 6 forint.

Tengeri 3 forint 60 kr.

Rozs — névleges jegyzés — 5 forint 40 kr.

Arpa — névleges jegyzés — 4 forint 60 kr.

Zab — névleges jegyzés —: 5 forint 20 kr.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balogh szakjelentése. —

Budapest, deczember 13.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékelten kináltak, a vételkedv jobb volt, s az irányzat kellemesebb lett, elkelt 25000 mm. pár krral magasabb árakon.

	mmázsa	kilogramm	frt
Tiszavidéki	300	81.	7.10
„	600	30.[5]	7.27½
„	100	80.	7.02½
„	100	80.	7.12½
„	400	80.	7.10
„	100	78.	6.75
Becskereki	2400	79.[5]	6.80
„	1900	78.[7]	6.75
Bácskai	700	77.[5]	6.90
Dunai	1400	78.[5]	6.07½
Bihari	400	79.[2]	6.82½
Bánáti	200	78.	6.85
Zab	100		6.20
„	200		6.17½
„	300		6.—

Határidőüzlet: Amerikából ma valamivel lanyhább árfolyamokat jelentettek, s nálunk változatlanul indult az üzlet, s igen gyenge kereslet mellett ugy is zárultak.

Zárul 12 órakor:

Oszi buza	6.89—6.90
Buza május—juniusra	7.15—7.17
Tavaszi rozs	6.21 6.22
Oszi rozs	6.18—6.20
Tengeri május—juniusra	4.46—4.48
Tengeri julius—augusztusra	5.93—5.94
Tavaszi zab	6.07—6.08
Oszi zab	5.80—5.90
Repcze	10.70—10.75

Külföld: New-York buzára ⅛— tengerire ⅛— alacsonyabb. Chicago: buzára ¼—, tengerire ⅛— alacsonyabb Páris szilárd, London változatlan, Liverpool csendes.

Értéktőzsde: Változatlan árfolyamokon indult az üzlet értékekben, később bécsi gyenge jelzésekre, s itten rendkivül gyenge üzletmenet következtében különösen m. hitel részvény lanyhult el; a többi papirok szintén lanyhán zárultak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	370.80
Magyar hitelrészvény	433 —
Osztrák államvasut	367 75
Rima-Murányi	251.—
Lombard	100.—

= **Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1895. évi deczember 12-én. Hizott sertés árak. 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) —.——. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) —.—.— krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgron felüli sulyban) 54.—55. krig. Fiatal közép (pkint 251—320 kirg sulyban) 54.—55. krig. Fiatal könnyü (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 54.—55. krig II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) —.——. krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban) —.——. krig. — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedő terjedő sulyban krig. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban) 55.—56. krig. Közép (pkint 220—260 kilogr. sulyban) 54—55. krig) — Könnyü páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 50.—51. krig. — Sertésiétszám 1895. decz. hó 10-én volt készlet 3772 darab. 1895. deczember hó 11-én felhajtatott: 44 darab. 1895. deczember 11-én elszállittatott 271 db. 1895. deczember 12-én maradt készletben 3545 darab. A hizottsertés üzletirányzata: Változatlan.

Szeszüzlet.

— Deczember 13. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 51 forint — krajczár, kicsinyben 51 forint 50 krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, deczember 13. d. u. 5 óra.

Buza bánsági uj	6.60— 7.05
Buza tiszavidéki	6.65— 7.10
Buza pestvidéki	6.60— 7.05
Buza fejérmegyei	6.60— 7.05
Buza bácskai	6.70— 7.15
Rozs uj, elsőrendü	6.20— 6.25
Rozs uj, másodrendü	6.10— 6.15
Arpa takarmány	5.—— 5.20
Arpa égetni való	5.50— 6.30
Arpa sörfőzdei	6.80— 8 —
Zab	5.90— 6.25
Tengeri bánsági	—.——.—
Tengeri másnemü	4.—— 4 15
Káposzta-repcze bánsági	—.——.—
Kóles	5.35— 5.70
Buza márczius—április	6.89— 6.90
Buza szeptember—október	7.15— 7.16
Buza május—junius	—.——.—
Rozs szeptember—október	6.19— 6.21
Tengeri május—junius	4.46— 4.47
Tengeri julius—augusztus	—.——.—
Tengeri októberre	—.——.—
Zab márczius—április	6.08— 6.10
Zab szeptember—október	—.——.—
Káposzta-repcze augusztus—szeptember 1894.	10.70—10.75

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. deczember 13.

Magyar aranyjáradék 4%	121.25
Magyar koronajáradék 4%	98.70
Magyar arany 4½%	124.75
Magyar ezüst 4½%	101.25
Magyar keleti vasut 1876.	21.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	97.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	98.50
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	153.25
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.—
Osztrák papirjáradék	100.25
Osztrák járadék ezüst	100.25
Osztrák járadék arany	121.75
Koronajáradék	100.—
1860-iki államsorsjegyek	148.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1020.—
Magyar hitelbank részvény	431.75
Osztrák hitelbank részvény	370.—
Osztrák-magyar államvasut	367.—
20 frankos arany (Napoleondor)	9.65
Weitzer János gép- és waggongyár részvény	342.—
Német birodalmi márka	59.50
London	121.60
Páris	48.20

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósitása. —

Bécs, 1895. deczember 13.

Magyar koronajáradék 4%	—.—
Magyar hitelrészvény	433.—
Osztrák hitelrészvény	370.50
Anglóbank részvény	164 —
Laenderbank részvény	243.—
Bécsi bankegyesületi részvény	145.—
Osztrák államvasut részvény	368.—
Déli vasut részvény	100.25
Osztrák északnyugati (Elbevölgyi) részvény	—.—
Rimamurányi részvény	252.50
Alpesi bányarészvény	83.25
Union	318.—

Aradvarosi szinház.

Évadbérlet 78. szám. Evadbérlet 78. szám.

Szombaton, 1895. deczember 14-én

Az uj honpolgár.

(Goldstein Számi.)

Eredeti fővárosi életkép dalokkal, 8 felvonásban. Irta: Kövessi Albert. Zenéjét szerezték: Delin Henrik és Konti József.

SZEMÉLYEK:

Gólya Frigyes, tőkepénzes	Balassa J.
Eulália, neje	Tolnainé.
Nelli, gyámleányuk	Novák Irén.
Gerzson Tamás, magánzó	Gál Gyula.
Cziczelke kisasszony	Hu yadiné.
Tavaszi Aladár, iparlovag	Szendrei M.
Kádár Teréz, munkásleány	Tövölgyi M.
Szalay Kornél, posta- és távirótiszt	Tompa K.
Virág Toncsi, varróleány	Pálffy Nina.
Takács Péter, lakatos	Tóth Elek.
Bibircs Mihály, kosárkötő	Delli Henrik.
Bibircsné	Laskodi A.
Goldstein Számi	Gyöngyi I.

Kezdete 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Deczember 13. —

Fehér Keresztszálloda: Kepesy Arpád miniszteri fogalmazó, Budapest. Antony István főmérnök, Budapest. Lázár Elemér főmérnök, Budapest. Radislovits Ferencz mérnök, Temesvár. Jeszenszky János főszámvevő, Temesvár. Kádár Gusztáv osztálytanácsos, Budapest.

Vass szálloda: Eliaa Mór kereskedő. Budapest. Steiner Gyula kereskedő, Budapest. Buhl Emil kereskedő, Nagyvárad. Papp György lelkész, Gurba. Blum Mór mérnök, Szeged. Rosványi József hivatalnok, Sebrős. Sanka Vilmos magánzó, Csermő. Jakabffy Béla birtokos, Kupa. Hann József igazgató, Szeged. Posevitz Károly gyógyszerész, Pankota. Gazda János mérnök, Szeged.

Nádor szálloda: Donjas Sándor magánzó, B.-Csaba. Schwarcz Gyula kereskedő, Nagylak. Deutsch Rozália varrónő, Arad.

Magyar Korona szálloda: Szücs Pál járásbirósági irnök, Battonya.

Három Király szálloda: Friedrich János földmüves, Glogovácz. Bogorin Ignácz tanitó, Birkis.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

NYILTTÉR.*

Morgenstern Gyula

Arad, Kölcsey-utcza 9. sz. a.

fogászati-műtermében

ugy egyes **müfogakat,** mint egész **fogsorokat**

jutányos áron

jótállás mellett készit.

Javitások (Reparatur) egy óra alatt keszittetik. 1085

22950/1895.

Hirdetmény.

A nmélt m. kir. földmivelésügyi minisztérium a f. évi szeptember 12-én 67742 sz. a kelt rendeletében foglalt rendelkezéseket hatályon kivül helyezvén, közhirré teszük, hogy az alsó-ausztria cs. kir. helytartóság f. évi szeptember hó 10-én 84899. és f. évi október hó 15-én 97615. sz. a. kelt értesitése szerint a kérödzö állatoknak (szarvasmarha, juh és kecske) arad vármegyéből valamint arad városából alsó-ausztriába való bevitelét további intézkedésig megtiltatta.

Mindazáltal a szabad forgalomból a száj és köröm fájás esetleges behurczolásának megakadályozása végett kizárt, ezen törvényhatóságok vészmentes községeiből egészséges szarvasmarha Bécs Szt-Marxra az alábbi feltételekmellett vasuton továbbra is bevihető.

1. A szállitmányokat kisérö marha levélen az állatok kifogástalan egészségi állapota valamint a származási hely vészmentesége hatósági állatorvos által igazolandó.

2. Az ólomzárral ellátott vasuti kocsikra, melyekben az itt felsorolt vidékekröl származó szarvasmarhát szállitják, rikitó szinü Sauchenverdächtige Thiere feliratu ragczédulákat kell ragasztani.

3. A szarvasmarhák Szt.-Marxra az állatrakodó alsó részén rakandók ki és ha a foganatosi ott állatorvosi vizsgálat után egészségesnek találtattak a Szt.-marxi vágóhid és istálóiba a vesztegló téren keresztül a legrövidebb uton elhajtandók.

A szarvas marhák szombaton 9—2-ig a vesztegvásáron eladandók ezután kizárólag a Szt.-marxi unter meidlingi gumpendorfi és hornalsi, csupán ezen czélra rendelt vesztegló istállókba szállithatók.

5. A vesztegvásárról az nap el nem vitt szarvasmarhát feltétlenül a bécs-szt-marxi vágóhidra szállitandók és ugyanott levágandók.

6. A szarvasmarhák 8 nap alatt levágandók.

7. A nem közvetlenül mészárosok számára eladott szarvasmarhák minden hét pénteki napján a vesztegvásárra felhajthatók.

Az itt felsoroltak Budapest székesfováros és budapesti marhavásárról származó kérödzö állatok Alsó-Ausztriába való szállitásának feltételeit nem érintik s egyuttal megjegyeztetik, hogy az ezen törvényhatóságok területén feladandó sertések szállitására nézve továbbá f. év 40.394. és 44.706. illetöleg a pótlásukra kiadott rendeleteim irányadók.

Arad, 1895. október 2.

A városi tanács.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Ervényes 1895. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad

		reggel	délut.	este
BUDAPEST	indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	„	11,07	3,56	1,35
Csaba	„	2,28	5,52	4,37
Kétegyháza	„	2,54	6,10	5,08
Lökösháza	„	3,12	—,—	5,26
Kurtics	„	3,28	6,34	5,43
Sofronya	„	3,40	—,—	5,55
ARAD érkezik		3,55	6,52	6,10
		délután	este	reggel

Arad—Budapest

		d. e.	reggel	este
ARAD	indul	11,20	8,18	9,40
Sofronya	„	11.36	—,—	9,58
Kurtics	„	11,49	8,36	10,12
Lökösháza	„	12,05	—,—	10,30
Kétegyháza	„	12,28	9,01	10,59
Csaba	„	1,19	9,23	11,44
Szolnok	„	4,14	11,19	2,53
BUDAPEST	érkezik	7,20	1.10	6,10
		este	délután	reggel

Erdély felé

		d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD	indul	2,30	6,35	4,30	7,02
Glogovácz	„	2,44	6,46	4,42	—,—
Gyorok	„	3,14	7,06	5,04	—,—
Paulis	„	3,31	7,17	5,15	—,—
Radna-Lippa	„	3,52	7,34	5,33	7,47
Konop	„	4,30	7,57	5,57	—,—
Berzova	„	4,50	8,13	6,13	—,—
Tótvárad	„	5,21	8,35	6,39	—,—
Soborsin	„	5,40	8.53	6,58	8,48
Piski	„	—,—	11.17	9,24	10.18
Gyulafehérvár	„	—,—	12.51	11.01	11,18
Tövis érkezik		—,—	1.20	11.30	11,40
			délután	éjjel	éjjel

Erdély felöl

		éjjel	éjjel		délután
Tövis	indul	3,26	3.19	—.—	1.35
Gyulafehérvár	„	3,59	4,04	—,—	2.13
Piski	„	5,07	6,05	—.—	3.57
Soborsin	„	6,34	8,20	4,00	6,23
Totvárad	„	—,—	8,37	4,20	6,40
Berzova	„	—,—	9,02	4,49	7,05
Konop	„	—,—	9,19	5,07	7,22
Radna-Lippa	„	7,28	9,49	5,45	7,53
Paulis	„	—,—	10,02	6,01	8,06
Gyorok	„	—,—	10,15	6,17	8,19
Glogovácz	„	—,—	10,38	6,46	8,48
ARAD érkezik		8,06	10,50	6,59	8,55
			délelött	reggel	este

Arad—Csaba—Nagyvárad

		reggel	délut.
ARAD	indul	5,15	3.56
Sofronya	„	5,28	4,17
Kurtics	„	5,43	4,43
Lökösháza	„	5,58	5,10
Kétegyháza	„	6,16	6,10
Kigyós	„	6.28	6,31
Csaba	„	6,01	6,46
NAGYVÁRAD	érkezik	9,32	—,—
		délelött	este

Nagyvárad—Csaba—Arad

		délelött	délután
NAGYVARAD	indul	—,—	4,25
Csaba	„	7,09	7,17
Kigyós	„	7.24	7,30
Kétegyháza	„	7,47	7,44
Lökösháza	„	8,13	8,03
Kurtics	„	8,36	8,20
Sofronya	„	8,52	8,32
ARAD érkezik		9,00	8,47
		d. e.	este

Arad—Szeged

		reggel	d. e.	d. u.
ARAD	indul	4,45	9,00	4,10
Szt.-Tamás	„	5,10	9,22	4,40
Pécska	„	5,29	9,36	5,08
Battonya	„	5,59	10,01	5,46
Tompa	„	6,12	10,11	5,59
Mezöhegyes	„	6,55	10,40	6,43
Csanád-Palota	„	7,18	11,00	7,03
Nagylak	„	7,34	11,15	7,22
Apátfalva	„	7.56	11,35	7.49
Makó	„	8,20	11,58	8.30
Kis-Zombor	„	8,36	12,14	8,49
SZEGED érkezik		9.27	1,00	9,50
		délelött	délut.	éjjel

Szeged—Arad

		este	d. u.	regg.
SZEGED	indul	6,10	2,19	3,20
Kis-Zombor	„	7,00	3,12	4,23
Makó	„	7,24	3,33	5,04
Apátfalva	„	7,47	3,55	5,28
Nagylak	„	8,07	4,21	5,54
Csanád-Palota	„	8,22	4,39	6,12
Mezöhegyes	„	8,50	5,12	6,50
Tompa	„	9,12	5,33	7,16
Battonya	„	9,24	5,45	7,30
Pécska	„	9,48	6,09	8,01
Szt.-Tamás	„	10,01	6,21	8,18
ARAD érkezik		10,23	6,42	8,43
		éjjel	este	délelött

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza

		d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA	indul	8,00	6,20
Simánd	„	8,33	6,51
Kisjenö-Erdöhegy	„	9,18	7,33
Székudvar	„	9,34	7.50
Sikló	„	9,51	8,05
Ottlaka	„	10,05	8,19
Elek	„	10,20	8,35
KÉTEGYHÁZA	érkezik.	10,35	8,50
		délelött	este

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna

		reggel	d. u.
KÉTEGYHAZA	indul	5,20	3,00
Elek	„	5,33	3,18
Ottlaka	„	5,48	3,30
Sikló	„	5,54	3,43
Székudvar	„	6,06	3,57
Kisjenö-Erdöhegy	„	6,25	4,23
Simánd	„	6,48	5,52
UJ-SZT.-ANNA	érkezik.	7,13	5,20
		délelött	d. u.

Mezöhegyes—Kétegyháza

		d. e.	este	regg.
MEZÖHEGYES	ind.	10,38	6,50	7,00
Kamarásmajor	„	10,49	7,04	7,10
Nesze	„	10,56	7,14	7,17
Kovácsháza	„	11,08	7,36	7,32
Bánhegyes	„	11,26	8,01	7,52
Megyesegyháza	„	11,44	8,24	8,12
Bánkut	„	11,55	8,39	8.23
KÉTEGYHAZA	érk.	12,13	9,00	8,40
		délután	éjjel	délelött

Kétegyháza—Mezöhegyes

		reggel	délután	este
KÉTEGYHAZA	ind.	5,16	3,10	6,20
Bánkut	„	5,34	3,31	6,39
Megyesegyháza	„	5,45	3,48	6,52
Bánhegyes	„	6,01	4,10	7,11
Kovácsháza	„	6.17	4,32	7,31
Nesze	„	6.27	4,44	7,44
Kamarás-major	„	6,34	4,53	7,5
MEZÖHEGYES	érk.	6,44	5,05	8,05
		reggel	d. u.	este

Arad—Temesvár

		reggel	d. e.	délut.
ARAD	indul	6,20	11.30	5,00
Uj-Arad	„	6,31	11,54	5.21
Németságh	„	6,42	12,19	5,47
Vinga	„	7,08	12,47	6,14
Orczifalva	„	7,20	1,04	6,34
Merczifalva	„	7,31	1.20	6,52
Szt.-András	„	7,43	1,39	7,12
TEMESVAR	érkezik.	8,01	2,05	7,39
		délelött	délut.	este

Temesvár—Arad

		reggel	d. u.	este
TEMESVAR	indul	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	„	8,46	1,41	9,29
Merczifalva	„	9,04	1.59	9,48
Orczifalva	„	9,19	2,15	9,54
Vinga	„	9,42	2.40	10,11
Németságh	„	10.00	2,57	10,26
Uj-Arad	„	10,30	3,30	10,45
ARAD érk.		10.43	3,44	10.55
		délelött	délután	éjjel

Arad—Nagy-Halmágy

		reggel	d. u.	d. e
ARAD	indul	6.40	4,50	11,55
Ötvenes	„	6.57	5,10	12,17
Zimánd-Ujfalu	„	7.03	5,17	12,24
Uj-Szt-Anna	„	7,25	5 41	12,48
Világos	„	7,47	6,05	1,16
Muszka-Magyarád	„	7,54	6,12	1,24
Pankota	„	8,04	6,23	1,36
Apatelek	„	8.32	6,54	2.12
Borosjenö	„	8.42	7,05	2,24
Bokszeg-Beél	„	9.05	7,28	2,52
Borossebes-Buttyin	„	9.34	3.00	3,35
Almás-Alcsill	„	10,02	8,28	4,09
Gurahoncz-Jószásh.	„	10,16	8,42	4,25
Guravoj	„	10,30	8,56	4,40
Acsucza	„	10.37	9,03	4,46
Talács	„	10,49	9,15	4,58
Halmágy-Csúcs	„	11,—	9,26	5,08
NAGY-HALMÁGY	érkezik	11,15	9,31	5,24
		délelött	este	d. u.

Nagy-Halmágy—Arad

		reggel	d. u.	reggel
NAGY-HALMÁGY	indul	3,15	1,46	5,41
Halmágy-Csúcs	„	3,31	1,56	5,58
Talács	„	3,41	2,06	6,07
Acsucza	„	3,54	2,19	6,20
Guravoj	„	4,—	2.25	6,25
Gurahoncz-Jószáshely	„	4,14	2,39	6,40
Almás-Alcsill	„	4,29	2,54	6,57
Borossebes-Buttyin.		5,01	3,26	7,32
Bokszeg-Beél	„	5,29	3,54	8,06
Borosjenö	„	5,54	4.18	8,41
Apatelek	„	6,04	4,28	8,52
Pankota	„	6,41	5,04	9.29
Muszka-Magyarád	„	6,47	5.10	9,36
Világos	„	6,54	5,17	9,44
Uj-Szt-Auna	„	7,22	5,45	10,13
Zimánd-Ujfalu	„	7,40	6,06	10,36
Ötvenes	„	7.45	6.12	10,42
ARAD érkezik		8,03	6,34	11,03
		délelött	este	délelött

Borosjenö—Csermö.

		délelött	este
Borosjenö	indul	8.50	7,11
Csermö	érkezik	9,40	8,00
		délelött	este

Csermö—Borosjenö

	reggel	délután
Csermö indul	4,50	3,10
Borosjenö érkezik	5,40	4,06
	reggel	délután

Borossebes—Menyháza és vissza

		d. e.		d. u.
BOROSSEBES-BUTTYIN	indul	9,44	érk.	3.08
Dézna	„	10,34	„	2 23
MENYHÁZA	érk.	11,11	indul	1.45
		délelött		délután

22094/1895.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 62609/95. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhirré teszszük, hogy Franczia ország és Schweicz között vámpolitikai tekintetben fennállott kivételes állapot megszünvén, a Franczia-ország által ekép Schweicznak nyujtott vámmérséklések között oly engedmény van, melyek a mi kiviteli termékeinkre is kiterjednek.

Ezen mérséklések a következőkben foglalhatók össze:

T. sz.	Az árú megnevezése	Egység	a korábbi minimális vámtétel frank	jelenlegi vámtétel frank
512. bis	Hydraulikus gépek, szivattyuk, ventilatorok 300 kgmnál nagyobb sulyuak, ha legalább 50% öntvényt tartalmaznak	100 kgr.	10	8
524.	Dynamo-elektrikus gépek 5000 kgnál nagyobb sulyuak, ha 50% öntvényt tartalmaznak	100 „	20	12
	2000—5000 kgr. sulyuak ha legalább 50 % öntvényt tartalmaznak	100 „	20	18
527. bis	hütőkészülékek 250 kgmnál nagyobb sulyuak	100 „	15	14
536.	Inditó-készülékek dynamo electrikus gépekre, valamint azoknak egyes részei, ha sulyuk 2000 klogrmnál nagyobb . . .	100 „	75	55
	1000—2000 kgrm. . .	100 „	75	40
	200—1000 kgrm. . . .	100 „	75	45
	7—200 kgrm.	100 „	75	60
536. bis	Ivlámpák (nyulatorok)	100 „	15	60

Arad, 1895. október 12-én.

Arad sz. kir. város tanácsa.

24948/1895.

Hirdetmény.

A nagyméltó. m. kir. belügyminiszteriumnak 95.001/05. sz. leirata alapján értesitjük a város közönségét, hogy az osztrák értékü 20 kros ezüst váltópénz, ugy szinte a négykrajczáros rézváltó-pénz az állami pénztáraknál és hivatalaknál már csak a folyó évi deczember 31-ig fogadtatik el és hogy deczember 31-ike után ezen pénznemek sem fizetés gyanánt sem anyagértékük megtéritése mellett az állami pénztárban többé elnem fogadtatnak, sem át nem váltatnak.

Arad 1895. november 16.

A városi tanács

14725/1895 kh.

Végzés.

A város területén ujabban egy kutya kóborolt, mely egy embert harapott meg, a gyeptérre szállittatván, rajta még élő állapotban a veszettség kor állapittatot meg, e miért is az 1888. évi VII. t cz. 68 §-a s a 40000/888 sz. a. magas rendelet 188 §-a alapján 13230/kh sz. a. kiadott s 13835/kh. sz. a. meghosszabitott szájkosarazási rendeletet 1896. évi január hó 10-ig terjedő 40 napra meghosszabitom.

Erről a város közönségét tudomásvétel és alkalmazkodásul azzal értesitem, hogy a kitett idő alatt száj kosár nélkül járó kutyák elfogatni és a gyeptéren megsemmisitetni fognak, mig a tulajdonos a hivatkozott törvény 154 §. i) pontja alapján büntettetni fog.

Arad, 1895. évi deczember 1-én.

Sarlot,
főkapitány.

„ARADI LOUVRE“
férfi-divat, czipő és kalap-raktár
Aradon,
Andrássy-tér 17. sz.

Figyelmeztetés!
A téli idény beáltával van szerencsém
férfi-divat, czipő- és kalap
nagy raktáramat
a nagyérdemü közönség figyelmébe ajánlani.
Kiváló tisztelettel
Márkus Lajos,
1217 **Andrássy-tér 17.**

Árjegyzéki kivonat:
női czugos czipők 2.80, 3.—, 3.50, 4.—.
férfi czugos czipők 2.80, 3.—, 3.50, 4.—, 4.50.
férfi kemény kalapok 1.80, 2.—, 2.50, 3.—, 3.50.
férfi puha kalapok 1.—, 1.20, 1.50, 1.80, 2.—.
férfi sapkák Krunner, Plüsch, Sealskin, Biber, Asztrachan minőség szerint —.80, 1.—, 1.50, 2.—, 10.— frtig.
továbbá kesztyük, harisnyák, ingek, nyakkendők, esőernyők, gummi köpönyegek, plüsck takarók stb.
olcsó gyári árban!

A m. kir. államvasutak bpest jobbparti üzletv.

45541/95. sz.

Pályázati hirdetmény.

A Budapest keleti pálya udvaron levő gázgyárunkban a gáz előállitására felhasznált gázolajból a jövő évben körülbelül 40000 kg szénköneget Kohlenwasserstoff 18000 kg szénhidrogént gázolaj kátrány 80000 kg közönséges gázolaj kátrányt nyerünk vissza, illetőleg termelünk, melyet eladni szándékozunk.

Felhivatnak tehát a venni szándékozók, hogy ebbeli ajánlatukat 50 kros bélyeggel ellátva következő czim irattal „Ajánlat 45541/93 szám.-hoz a m. kir. államvasutak jobbparti üzletvezetőség (d) nyugbeszerzési osztályhoz Bpest X kerület külső kerepesi ut 2-ik házcsoport I emelet f. é deczember hó 31 déli 12 óráig benyujtsák.

Figyelmeztetnek vevők, hogy fenti anyagok az időkénti felhvásunkra és a vételárnak előzetes befizetése mellett bérmentve fenti gázgyárban veendők át és pedig a szénköneg csakis vashordókban, miért is a nyertes vevő ezen vashordókból ott meg felelő számu üres vashordókat készletben tartani köteles.

Bánatpénzképen az ajánlott értéknek 5% ra kiegészitendő.

Egyebekben az ócska anyagok eladására fennálló 129381/891 sz. általános feltételek irányadók, melyek igazgatóságunk nyomtatványtárában (Andrássy ut 75 sz) 25 krért megvehetők vagy az elküldési költségek beküldése mellett elküldetnek.

Az üzletvezetőség.

23507/1895.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak 81765/95. sz. a. kelt rendelete alapján közhirré teszük, hogy a salzburgi cs. k. tartományi kormány f. évi október hó 17-én 11951. sz. a. kelt hirdetményeivel szavasmarháknak, juhoknak és kecskéknek Magyarország egész területéről Salczburgba való bevitelét a ragados száj és körömfájás behurczolásának veszélye miatt megtiltotta.

A vasuton eszközlendő közvetlen átvitel azonban továbbra is megvan engedve.

A magyarországi sertések bevitele tekintetében 44706 számu illetve az ennek potlására kiadott rendeletek irányadok.

Aradon, 1895. évi október hó 30.

A városi tanács.

10918/1895. kh.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 1884 évi 39523 sz. a. kelt intézménye alapján az 1895 évben fizetett III-ad osztályú kereseti adó összegnek azon minimuma, mely Arad sz. kir. város területén lakó iparosokat és kereskedőket iparhatósági megbizottakká leendő megválasztásra képesiti, 15 frtban lévén megállapitva, — az 1885. évi 52211. sz. a. kibocsájtott miniszteri rendelet értelmében és figyelemmel az 1884. évi XVII. t. cz. 169. és 172.-§ ában foglaltakra, Arad város területén 20. és az aradi járás részére szintén 20 iparos és kereskedő válas-tandó mint iparhatósági megbizott, kik müködésüket 1896 évi január hó 1-én kezdendik meg.

Az aradvárosi iparhatóság mellé a hivatkozott törvény 169 §-a, az aradi járás szolgabirósága mellé a 172 § értelmében 20-20 iparhatósági megbizottnak és 4. póttagnak a városháza földszinti kistermében megejtendő választásra 1895. évi deczember hó 28-ik napjának d. e. 10. óráját kitüzöm s arra a helybeli iparos és kereskedő urakat mintül nagyobb számban leendő megjelenésre felhivom.

Kelt Aradon 1895 évi deczember hó 9-én, a kapitányi hivatal, mint I-ső fokú iparhatóság.

Sarlot
főkapitány.

338/337—1895. k. i. b.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város törvényhatósági területén rendszeresitett I. és II. állami anyakönyvi kerületekben az állami anyakönyvvezetők hivatalos óráit következőleg állapitjuk meg:

Hétköznapokon: d. e. 9-től 12 óráig.
„ d. u. 3-tól 5 „
Vasár- és ünnep-napokon d. e. 9-től 12 „

Arad szab. kir. város közigazgatási bizottsága.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmivelésügyi miniszterium 92484/95 sz. kelt rendelete alapján közhirré tesszük, hogy a cs. és kir. közös külügyminisster úr folyó évi november hó 20 án 47617 sz. a kelt értesitése szerint f. évi október hó 21 től kezdve osztrák és a magyar származásu marha felhajthatására 51. Margarathenben minden hétfőn és kedden (kdden csupán délelőtt) vásár tartatik, melyre svájczi állatok felhajtása tilos. A vágómarhák Vorarlbergen ólomzárral ellátott vasuti kocsikban kell szállitani. A határon az állatokat állatorvos vizsgálja meg és bélyeggel látja el, A 51 Margarethenbe való bevitel már azonban történhetik. A vásárról csak engedély alapján hajthatók el az állatok. Ilyengedélyt a rendelkezési hely kantonalis hatóságából kell kérni, melynek előkerjésére a mezőgazdasági kormányozok határoz az engedély megadása iránt, A marhatulajdonos illetőleg szállitó és a vevő a vétel után jelentkeznek a hajár állatorvosnál, ki azon esetben, ha az állatok tovább szállitásához szükséges engedélyt kiadták a marhalevelet kiállitja. A rendeltetési helyre érkezve az állatokat veszteglő istálloba kell elhelyezni és ott a nélkül, hogy ujra forgalomba jöhetnének, mielőbb le kell vágatni. A vásár befejezése után (tehát legkésőbb kedden délig) a St.-Margarethenben dadatlanul maradt vágómarhákat a marhalevelek kiséretében az illetékes kemton hatósága által Sá.-Gallenben megjelő t ideiglenes és istállokban kell hajtani. A vágómarhák ujabb forgalomba ezentul már nem jöhetnek, hanem mielőbb levágandók. Végül megjegyezték, hogy a Svájczba vaó marha szállitás általános feltételeinek szigoru figyelemme tartása mellett vágómarha a stb. margarethenni vásárra külön engedely nélkül is szállita menny ben svájczi hatósági engedély csupán a marhának a vásárról való elhajtásához szükséges.

Aradon 1895. évi november 16.

A városi tanács.

Az „Aradi nyomda részvénytársaság“ könyvnyomdája.